

Kacper Milkowski¹

Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie
ORCID ID: 0000-0003-4367-0365

PRZEGLĄD ORZECZNICTWA SĄDU NAJWYŻSZEGO

ABSTRACT

Overview of the decisions of the Polish Supreme Court

The Resolution of the Polish Supreme Court of November 16, 2022 (case file no. III CZP 116/22) is of particular importance for legal practice. The Court indicated that Article 13a of the act of July 28, 2005 on court costs in civil matters (consolidated text of the Journal of Laws of the Republic of Poland 2022, item 1125) applies to claims arising by consumers resulting from banking activities (Article 5 § 1 and 2 of the act of August 29, 1997 – Banking Law, consolidated text, Journal of Laws of the Republic of Poland 2022, item 2324). In the Resolution of October 20, 2022 (case file no. III CZP 96/22), the Polish Supreme Court stated that the incurring by the claimant of the costs related to the service by the bailiff after the issuance of the judgment closing the proceedings in the case justifies the award of these costs from the defendant pursuant to Article 108¹ of the Polish Code of Civil Procedure.

Keywords: Polish Supreme Court, judicature, criminal proceedings, civil proceedings, resolution, judgment

Słowa kluczowe: Sąd Najwyższy, orzecznictwo, postępowanie karne, postępowanie cywilne, uchwała, wyrok

¹ Doktorant w Katedrze Prawa Międzynarodowego Publicznego i Prawa Unii Europejskiej na Wydziale Prawa i Administracji na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim w Olsztynie.

Sprawy z zakresu prawa cywilnego i gospodarczego

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r., III CZP 116/22

Artykuł 13a ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1125) znajduje zastosowanie do dochodzonych przez konsumentów roszczeń wynikających z czynności bankowych (art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2324).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2022 r., I CSK 2909/22

1. Oceny, czy postanowienie umowne jest niedozwolone (art. 385¹ § 1 k.c.), dokonuje się według stanu z chwili zawarcia umowy.
2. W celu zrealizowania przez bank obowiązków informacyjnych co do ryzyka walutowego i kursowego, które wiąże się dla konsumenta z zawarciem umów kredytowych indeksowanych do waluty obcej (denominowanych w walucie obcej), nie jest wystarczające wskazanie w umowie, że ryzyko związane ze zmianą kursu waluty ponosi kredytobiorca, oraz odebranie od niego oświadczenia, zawartego we wniosku o udzielenie kredytu, o standardowej treści, iż został poinformowany o ponoszeniu ryzyka wynikającego ze zmiany kursu waluty oraz przyjął do wiadomości i akceptuje to ryzyko. Istnieje obowiązek ostrzegawczy instytucji finansowej, która oferując kredytobiorcy kredyt powiązany z walutą obcą, niejednokrotnie takiemu, który nie ma zdolności kredytowej do zaciągnięcia kredytu złotowego, powinna dłożyć szczególnej staranności w zakresie wyraźnego wskazania zagrożeń wiążących się z takim produktem finansowym. Zachowanie informacyjne banku powinno polegać na poinformowaniu klienta o zakresie ryzyka kursowego w sposób jednoznaczny i zrozumiale unaoczniający konsumentowi, który z reguły ma elementarną znajomość rynku finansowego, że zaciągnięcie tego rodzaju kredytu jest bardzo ryzykowne, a efektem może być obowiązek zwrotu kwoty wielokrotnie wyższej od pożyczonej mimo dokonywania regularnych spłat.
3. Zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, aby konsument mógł udzielić wolnej i świadomej zgody na związanie umową zawierającą klauzule abuzywne, sąd krajowy powinien, w ramach krajowych norm proceduralnych i w świetle zasady słuszności w postępowaniu cywilnym, wskazać stronom w sposób obiektywny i wyczerpujący konsekwencje prawne, jakie może pociągnąć za sobą usunięcie nieuczciwego warunku, co jest szczególnie istotne wtedy, gdy niezastosowanie może prowadzić do unieważnienia całej umowy, narażając ewentualnie konsumenta na roszczenia restytucyjne, i to niezależnie od tego, czy strony są reprezentowane przez pełnomocnika zawodowego.
4. Abuzywności poszczególnych klauzul zawartych w umowie kredytu zawartej przez strony nie wyeliminowało wprowadzenie w 2011 r. ust. 3 do art. 69 prawa bankowego, w wyniku czego kredytobiorcy uzyskali w ramach umowy o kredyt denominowany lub indeksowany do waluty innej niż waluta polska możliwość dokonywania spłat rat kapitałowo-odsetkowych oraz dokonania przedterminowej spłaty pełnej lub częściowej kwoty kredytu bezpośrednio w walucie obcej. Ta nowelizacja miała na celu wyeliminowanie tzw. spreadów bankowych, a nie zmianę istoty umowy

kredytowej. Nowelizacja nie doprowadziła do przekształcenia zawartej wcześniej umowy w umowę o kredyt walutowy.

5. W razie stwierdzenia abuzywności klauzuli ryzyka walutowego i klauzul przeliczeniowych utrzymanie umowy nie jest możliwe z prawnego punktu widzenia. Jest tak zwłaszcza wówczas, gdy unieważnienie tych klauzul doprowadziłoby nie tylko do zniesienia mechanizmu indeksacji oraz różnic kursów walutowych, ale również – pośrednio – do zaniknięcia ryzyka kursowego, które jest bezpośrednio związane z indeksacją kredytu do waluty. W konsekwencji art. 6 ust. 1 dyrektywy 93/13 nie stoi na przeszkodzie temu, aby sąd krajowy, po stwierdzeniu nieuczciwego charakteru niektórych warunków umowy kredytu indeksowanego do waluty obcej i oprocentowanego według stopy procentowej bezpośrednio powiązanej ze stopą międzybankową danej waluty, przyjął, zgodnie z prawem krajowym, że ta umowa nie może nadal obowiązywać bez takich warunków z tego powodu, iż ich usunięcie spowodowałoby zmianę charakteru głównego przedmiotu umowy.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2022 r., I CSK 4145/22

1. Postanowienia umowy (regulaminu) określające zarówno zasady przeliczenia kwoty udzielonego kredytu na złotówki przy wypłacie kredytu, jak i spłacanych rat na walutę obcą, pozwalające bankowi swobodnie kształtować kurs waluty obcej mają charakter niedozwolonych postanowień umownych. Niedozwolone postanowienie umowne (art. 385¹ § 1 k.c.) jest od początku, z mocy samego prawa, dotknięte bezskutecznością na korzyść konsumenta, który może udzielić następnie świadomej i wolnej zgody na to postanowienie i w ten sposób przywrócić mu skuteczność z mocą wsteczną. Nie budzi też wątpliwości, że stwierdzenie niedozwolonego charakteru postanowienia w umowie kredytu może uzasadniać uznanie umowy za nieważną.
2. Niedopuszczalne jest zastępowanie wyeliminowanego abuzywnego postanowienia umowy innym mechanizmem wyliczenia kwoty raty kapitałowo-odsetkowej. Żaden bowiem przepis prawa, w tym art. 385¹ i art. 358 § 2 k.c., nie daje podstaw do zastąpienia klauzuli abuzywnej innym postanowieniem. Uzupełnienie luk po wyeliminowaniu takiej klauzuli stanowiłoby bowiem zbyt daleko idącą modyfikację umowy w celu ratowania sytuacji prawnej przedsiębiorcy stosującego niedozwolone postanowienie umowne.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2022 r., III CZP 100/22

Właścicielowi nieruchomości położonej w strefie ograniczonego użytkowania, o której mowa w art. 135 prawa ochrony środowiska, nie przysługuje odszkodowanie w wysokości odpowiadającej kosztom zapewnienia w budynku znajdującym się na tej nieruchomości odpowiedniego klimatu akustycznego, jeżeli koszty te nie zostały poniesione.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2022 r., II CSKP 470/22

Zapis na sąd polubowny niejasny lub wewnętrznie sprzeczny w sposób niepozwalający ustalić w drodze wykładni sądu wybranego przez strony należy traktować jako niewykonalny (art. 1165 § 2 k.p.c.).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2022 r., II CSKP 556/22

Zgodnie z art. 45 ust. 1 Konstytucji RP każdy ma prawo do sprawiedliwego i jawnego rozpatrzenia sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki przez właściwy, niezależny, bezstronny i niezawisły sąd. W świetle art. 8 ust. 2 Konstytucji RP jej przepisy stosuje się bezpośrednio, chyba że Konstytucja RP stanowi inaczej. Sądy należące do organów władzy państwowej mają zatem obowiązek bezpośredniego stosowania art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Oznacza to powinność dokonywania z urzędu oceny, czy sąd orzekający w sprawie jest sądem, o którym mowa w art. 45 ust. 1 Konstytucji RP. Stanowi to dla stron postępowania ustrojową gwarancję prawa do rzetelnego procesu sądowego. Zagwarantowane w Konstytucji RP prawo do sądu nie może być rozumiane jedynie jako prawo do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy rzeczowo, miejscowo i funkcjonalnie. Obejmuje ono również prawo do rozpoznania sprawy przez sąd, który orzeka we właściwym składzie.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2022 r., I CSK 2852/22

Umowa kredytu indeksowanego (*in casu* przewidującego spread walutowy) mieści się w konstrukcji ogólnej umowy kredytu bankowego i stanowi jej możliwy wariant (art. 353¹ k.c. w związku z art. 69 ustawy – Prawo bankowe).

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2022 r., I CSK 3482/22

Istotą postępowania opartego na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. jest wykazanie przez powoda (dłużnika wskazanego w tytule wykonawczym) niewystąpienia zdarzeń, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności (m.in. kwestionowanie istnienia lub zakresu obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym). Dotyczy to także istnienia odpowiedniej struktury zadłużenia, np. wysokości głównej sumy kredytu, odsetek i ich postaci, opłat oraz prowizji związanych z posługiwaniem się bankowymi kartami kredytowymi.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., III CZP 111/22

Odpowiedzialność byłych małżonków będących współwłaścicielami lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, który uprzednio wchodził w skład ich majątku wspólnego, za zobowiązania wobec wspólnoty mieszkaniowej powstałe po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej z tytułu wydatków i ciężarów związanych z utrzymaniem nieruchomości wspólnej w części nieznajdującej pokrycia w innych przychodach jest odrębną odpowiedzialnością każdego z nich w zakresie odpowiadającym ich udziałom w nieruchomości wspólnej, ustalonym zgodnie z art. 3 ust. 3a ustawy z 24 czerwca 1994 r. o własności lokali (tj. Dz.U. z 2001 r. poz. 1048).

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., III CZP 104/22

Jeżeli bezskuteczność czynności prawnej dokonanej przez dłużnika powstała z mocy prawa (art. 128 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. – Prawo upadłościowe i naprawcze, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2016 r.) i wywiera skutek przed ogłoszeniem jego upadłości, to żądanie syndyka masy upadłości dłużnika zwrotu świadczenia wydanego drugiej stronie w wykonaniu umowy bezskutecznej względem masy upadłości, jeżeli ogłoszono upadłość obu kontrahentów, powinno nastąpić w trybie

wylączenia z masy upadłości, o ile przedmiot świadczenia jest wyodrębniony w masie upadłości, co w przypadku środków pieniężnych oznacza wymaganie wyodrębnienia w masie upadłości na osobnym rachunku bankowym. W przeciwnym razie właściwą drogą dochodzenia tej wierzytelności jest tryb zgłoszenia wierzytelności.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., III CZP 97/22

Zarządzenie przez przewodniczącego wydziału wyłonienia nowego składu orzekającego w drodze losowania z pominięciem sędziego wyznaczonego do rozpoznania sprawy z mocy ustawy na podstawie przepisu art. 386 § 5 k.p.c. nie skutkuje samo w sobie sprzecznością składu orzekającego z przepisami prawa w rozumieniu art. 379 pkt 4 k.p.c.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., III CZP 96/22

Poniesienie przez powoda kosztów związanych z doręczeniem za pośrednictwem komornika po wydaniu orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie uzasadnia zasądzenie tych kosztów od pozwanego na podstawie art. 108¹ k.p.c.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., I CSK 1250/22

Uznanie swojej odpowiedzialności przez ubezpieczyciela ma charakter tzw. właściwego uznania roszczenia, obejmującego zasadę odpowiedzialności oraz zaakceptowaną przez ubezpieczyciela wysokość świadczenia. Pociąga ono za sobą ten skutek, że co do elementów uznanych wierzyciel nie musi już udowadniać podstaw odpowiedzialności ubezpieczyciela. Wystarczy, że wykaże, iż do uznania roszczenia doszło. Konsekwencją uznania właściwego jest zmiana rozkładu ciężaru dowodu. Powyższe nie oznacza jednak, żeby po dokonaniu tej czynności, w razie zaistnienia sporu o inne lub dalsze roszczenia ubezpieczonego mające mu przysługiwać w związku z zaistnieniem zdarzenia objętego ochroną, ubezpieczyciel nie mógł zakwestionować zasady swojej odpowiedzialności czy wysokości zgłoszonych przeciwko niemu roszczeń. Takie stanowisko byłoby niemożliwe do zaakceptowania szczególnie na tle stosunków ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, gdy mający ją ponosić podmiot skutecznie zakwestionował jej przesłanki.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2022 r., I CSK 2891/22

W razie stwierdzenia abuzywności klauzuli umownej lub jej fragmentu, w sytuacji gdy nie istnieje możliwość dalszego wykonywania umowy, nieważność powinna zostać orzeczona co do zasady. Jedyny wyjątek zachodziłby, gdyby orzeczenie nieważności doprowadziło do pokrzywdzenia samego konsumenta. Bez znaczenia przy tym pozostaje, czy na skutek stwierdzenia nieważności doszło do zachwiania równowagi stron umownych.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2022 r., I CSK 2794/22

1. Skuteczne powołanie się na interes prawny w rozumieniu art. 189 k.p.c. wymaga wykazania przez powoda, że wyrok wydany w tego rodzaju sprawie wywoła takie konsekwencje prawne w stosunkach między stronami, w wyniku których ich sytuacja prawna zostanie określona jednoznacznie, nie będzie budziła wątpliwości, co

spowoduje w konsekwencji, iż zostanie usunięta niepewność co do istnienia określonych praw i obowiązków stron oraz ryzyko ich naruszenia w przyszłości.

2. W razie stwierdzenia abuzywności klauzuli umownej lub jej fragmentu, w sytuacji gdy nie istnieje możliwość dalszego wykonywania umowy, nieważność powinna zostać orzeczona co do zasady. Jedyny wyjątek zachodziłby, gdyby orzeczenie nieważności doprowadziło do pokrzywdzenia samego konsumenta. Aby jednak doszło do zastosowania tego wyjątku, sąd rozpoznający sprawę musiałby dojść do przekonania, że orzeczenie nieważności umowy w całości będzie prowadzić do pokrzywdzenia konsumenta, a jednocześnie konsument musiałby tę opinię podzielać. Element woli konsumenta ma bowiem decydujący wpływ jedynie w sytuacji, w której sąd dążyłby do obalenia całości umowy wbrew woli konsumenta, czyli odwrotnie, niż podnosi skarżący.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2022 r., I CSK 2821/22

Artykuł 6 ust. 1 i art. 7 ust. 1 dyrektywy Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich należy interpretować w ten sposób, że stoją one na przeszkodzie orzecznictwu krajowemu, zgodnie z którym sąd krajowy może stwierdzić nieuczciwy charakter nie całości warunku umowy zawartej między konsumentem a przedsiębiorcą, lecz jedynie elementów tego warunku, które nadają mu nieuczciwy charakter, w związku z czym warunek ten pozostaje po usunięciu takich elementów częściowo skuteczny, jeżeli takie usunięcie sprowadzałoby się do zmiany treści tego warunku, który ma wpływ na jego istotę, czego zweryfikowanie należy do sądu odsyłającego.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2022 r., III CZP 95/22

Rozpoznanie sprawy przez sąd, w którym pełni służbę sędzia, podlegający wyłączeniu na podstawie art. 48 § 1 pkt 1–4 k.p.c., który nie zasiada w składzie tego sądu, nie skutkuje nieważnością postępowania na podstawie art. 379 pkt 4 k.p.c.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2022 r., II CSKP 893/22

Stronie, która w wykonaniu umowy kredytu dotkniętej nieważnością spłacała kredyt, przysługuje roszczenie o zwrot spłaconych środków pieniężnych jako świadczenia nienależnego (art. 410 § 1 w związku z art. 405 k.c.) niezależnie od tego, czy i w jakim zakresie jest dłużnikiem banku z tytułu zwrotu nienależnie otrzymanej kwoty kredytu.

Sprawy z zakresu prawa karnego

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r., IV KK 497/22

Przepisy art. 5 § 2 i art. 7 k.p.k. mają charakter rozłączny. W sytuacji, gdy sąd przeprowadzi postępowanie w sposób pełny, kompletny i podda zebrane dowody ocenie spełniającej rygor art. 7 k.p.k., to zastosowanie zasady z art. 5 § 2 k.p.k. może nastąpić, gdy tak przeprowadzona ocena dowodów potwierdzi istnienie wciąż niedających się – w oparciu o nią – usunąć wątpliwości.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r., IV KO 123/22

1. Odstąpienie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może wynikać ze stanu zdrowia oskarżonego uniemożliwiającego mu efektywny udział w postępowaniu prowadzonym przed sądem właściwym miejscowo do rozpoznania sprawy i możliwości prowadzenia tego postępowania z udziałem oskarżonego przed innym sądem.
2. Jeżeli postępowanie toczy się przeciwko kilkunastu oskarżonym, a w sprawie zachodzi łączność podmiotowa i przedmiotowa, sprawa powinna zostać przekazana w całości.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r., IV KO 122/22

1. Zwracając się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie sprawy, sąd miejscowo właściwy do jej rozpoznania powinien mieć na uwadze, że przesłanka „dobra wymiaru sprawiedliwości”, stanowiąca kryterium zastosowania art. 37 k.p.k., wymaga, aby sąd, powołując się na nią, nie stwarzał w ten sposób wrażenia, że unika prowadzenia sprawy, i szukał pretekstu do przekazania jej innemu sądowi. A takie właśnie wrażenie sprawa rozpoznawany wniosek. Wiele wskazuje bowiem na to, że sąd zamierzał w ten sposób „pozbyć się” sprawy, która już na obecnym etapie liczy 200 tomów, co stanowi dla każdego sądu wyzwanie i niedogodność.
2. Argumenty z zakresu ekonomiki procesowej i trudności organizacyjnych w prowadzeniu uczestników procesu na rozprawę nie mieszczą się w pojęciu dobra wymiaru sprawiedliwości – będącego jedynym kryterium przekazania sprawy sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2022 r., V KK 336/21

Jeżeli pojawia się w zeznaniach i oświadczeniu oskarżyciela wątek rzekomo fałszywego uprzedniego oskarżenia przez pokrzywdzoną innej osoby o popełnienie na jej szkodę przestępstwa seksualnego, konieczne jest zweryfikowanie tego wątku. Ustalić należy wówczas, czy takie zdarzenie mogło mieć wpływ na ocenę przez biegłego, a następnie przez sąd wiarygodności pokrzywdzonej. Jeśli w istocie zidentyfikowano w sprawie konflikt czy daleko idącą niechęć pokrzywdzonej do oskarżonego, to kwestia uprzedniego fałszywego oskarżenia zdaje się być kluczowym elementem oceny relacji osób składających zeznania w sprawie.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2022 r., I KK 413/22

W wypadku, gdy wobec tej samej osoby zapadły dwa prawomocne wyroki łączne, obejmujące te same skazania, które objęte były tym węzłem w wyroku, który uprawomocnił się wcześniej, drugi z tych wyroków dotknięty jest w tym zakresie rażącym naruszeniem prawa, zaliczanym do tzw. bezwzględnych przyczyn uchylecia orzeczenia, przewidzianym w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. określanym jako naruszenie powagi rzeczy osądzonej (art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k.). Taka sytuacja stanowi ujemną przesłankę procesową, przewidzianą w przepisie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. w zakresie wydania kolejnego orzeczenia w tym przedmiocie w przypadku, gdy w orzeczeniu wydawanym później miało dojść do rozstrzygnięcia tego, czy dokładnie te same skazania za czyny jednostkowe spełniają warunki do objęcia ich węzłem kary łącznej w wyroku łącznym.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2022 r., V KZ 55/22

Zasadą jest, że termin zawity do złożenia wniosku o sporządzenie na piśmie i doręczenie uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego wynosi siedem dni i termin ten rozpoczyna swój bieg od daty ogłoszenia wyroku (art. 422 § 1 zdanie pierwsze k.p.k.). Wyjątek w tym zakresie dotyczy sytuacji, gdy oskarżony jest pozbawiony wolności, nie ma obrońcy i pomimo złożenia wniosku o doprowadzenie go na termin rozprawy, na którym ogłoszono wyrok, nie był obecny podczas ogłoszenia orzeczenia. Wówczas w myśl dyspozycji art. 422 § 2a k.p.k. siedmiodniowy termin do złożenia wniosku o uzasadnienie orzeczenia biegnie od daty doręczenia oskarżonemu wyroku.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2022 r., III KO 114/22

Z charakteru wykonywanego przez oskarżonego zawodu adwokata wynikała nieuchronność kontaktów służbowych z organami wymiaru sprawiedliwości, w tym z sądem występującym. Nie wynika z nich jednak, że zwykły przeciętny obserwator procesu pozostanie na tej podstawie w przeświadczeniu, że żaden sędzia orzekający w dużej jednostce nie jest w stanie obiektywnie przeprowadzić postępowania karnego dotyczącego oskarżonego. Znajomość na gruncie zawodowym w środowisku prawniczym nie jest zjawiskiem nadzwyczajnym i trudno tę okoliczność uznać za podstawę odstąpienia od ogólnych reguł ustalania właściwości miejscowej sądu.

Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r., I KZP 8/22

Określone w art. 15zrzr ust. 6 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz.U. z 2020 r. poz. 374 ze zm.), dodanym ustawą z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 568), wstrzymanie od dnia 31 marca 2020 r. biegu terminu przedawnienia karalności w sprawach o przestępstwa, przestępstwa i wykroczenia skarbowe oraz w sprawach o wykroczenia dotyczy przedawnienia karalności tych czynów zabronionych niezależnie od tego, czy zostały popełnione, począwszy od dnia 31 marca 2020 r., czy też przed tą datą.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r., III KK 328/22

1. Przepis art. 290 § 2 k.k. ogranicza wyraźnie możliwość orzeczenia nawiązki jedynie w razie skazania sprawcy za wyrąb drzewa w lesie, o którym mowa w § 1 tego przepisu, albo za kradzież drzewa wyrąbanego lub powalonego. Nie odnosi się on tym samym do sytuacji, gdy sprawca zostaje skazany nie za kradzież drzewa, lecz za kradzież drewna.
2. Przez pojęcie drzewo – w rozumieniu art. 290 § 2 k.k. – należy przyjmować drzewo w stanie surowym, to jest takim, w jakim pozostało w lesie po wyrąbaniu lub powaleniu, a więc w żaden sposób nieprzerobione. Jeżeli sprawca dopuścił się zaboru w celu przywłaszczenia drewna sosnowego pociętego już na kawałki i składowanego na stosie, to brak jest podstaw faktycznych i prawnych do orzeczenia nawiązki w myśl art. 290 § 2 k.k.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2022 r., II KK 310/22

Przepis art. 14fa ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2095 ze zm.) nie ma zastosowania do składu sądu na rozprawie apelacyjnej w sprawach o przestępstwa skarbowe.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., IV KK 341/21

1. Prędkość bezpieczna to taka, przy której kierujący pojazdem kontroluje jego ruch w konkretnych warunkach drogowych, czyli m.in. zapewnia sobie odpowiednią ilość czasu potrzebną na bezpieczne i skuteczne wykonanie wszystkich czynności psychicznych oraz fizycznych niezbędnych w danej sytuacji, aby nie powodować zaburzeń w normalnym ruchu. W każdej tego rodzaju sprawie należy zatem ustalić, jak powinien był zachowywać się oskarżony, poruszając się na danym odcinku drogi, by z jednej strony uniknąć stworzenia zagrożenia i móc wykonać wszelkie wymagane od niego manewry, a z drugiej by wciąż stanowiły one racjonalny sposób poruszania się w normalnym ruchu. Samo twierdzenie, że sposób jazdy oskarżonego polegający na nagłym przyspieszaniu był niebezpieczny i wiązał się z możliwością utraty przyczepności pojazdu do jezdni i utratą panowania, nie prowadzi do żadnej czytelnej konkluzji o wymaganym przez prawo (m.in. art. 19 prawa drogowego) sposobie postępowania. Nie jest zatem możliwe przypisanie sprawstwa wypadku drogowego bez konkretnego i opartego na adekwatnym kontekście normatywnym ustalenia, jak powinien zachować się modelowy kierowca w danych warunkach, by uniknąć stworzenia nieakceptowalnego, istotnego ryzyka, a następnie krytycznie zestawić to, co faktycznie miało miejsce, z tym modelowym przebiegiem zdarzenia.
2. Przestrzeganie tzw. prędkości dopuszczalnej administracyjnie na danym odcinku drogi co do zasady powinno gwarantować bezpieczną jazdę. Niekiedy wszakże określony układ sytuacyjny, odbiegający od normalnych warunków ruchu, nakazuje zachowanie szczególnej ostrożności w tym aspekcie i redukcję prędkości poniżej dopuszczalnego administracyjnie progu. Dyrektywa zachowania szczególnej ostrożności nie może jednak stać się pułapką dla uczestników ruchu. Wyjątkowo może z niej wynikać zakaz jakiegokolwiek dalszej kontynuacji jazdy, ale co do zasady, także w przypadku zaistnienia okoliczności wymagających wzmożonej ostrożności, nie oznacza to, że każdy skutek, do którego dojdzie w takich warunkach, może być przypisany temu, kto w sensie fizycznym przyczynił się do jego powstania. Także w warunkach „szczególnej ostrożności” konieczne jest wyznaczenie progu dopuszczalnego ryzyka, a także wskazanie, jaką konkretną regułę „szczególnie ostrożnego” zachowania przekroczyła osoba, która następnie miałaby zostać obciążona odpowiedzialnością karną za spowodowany skutek.
3. Także wówczas, gdy z uwagi na wystąpienie szczególnych okoliczności uczestnik ruchu zobowiązany był do zachowania prędkości bezpiecznej niższej niż prędkość administracyjnie dopuszczalna, konieczne jest ustalenie, jaka miała to być prędkość, a nadto zweryfikowanie, czy prowadzenie pojazdu z taką właśnie prędkością z realnym prawdopodobieństwem pozwoliłoby na uniknięcie skutku. Może się bowiem

okazać, że w danych okolicznościach zrealizowało się to właśnie ryzyko, które jest społecznie tolerowane i dopuszczalne w ruchu drogowym. W takim wypadku można mówić co najwyżej o nieszczęśliwym wypadku, a nie karalnym nieumyślnym spowodowaniu skutku. Winą obciążyć bowiem można wyłącznie tego, kto, zachowując się według dopuszczalnych standardów postępowania, miał realną możliwość uniknięcia wypadku. Jeżeli wypadek nastąpiłby mimo potencjalnego zachowania wymaganych reguł ostrożności lub w wyniku zrealizowania się społecznie tolerowanego ryzyka w komunikacji, nie ma możliwości przypisania danej osobie odpowiedzialności karnej.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2022 r., I KK 96/21

Nie jest możliwe przypisanie sprawstwa wypadku drogowego bez konkretnego i opartego na adekwatnym kontekście normatywnym ustalenia, jak powinien zachować się modelowy kierowca w danych warunkach, by uniknąć stworzenia nieakceptowalnego, istotnego ryzyka, a następnie krytycznie zestawić to, co faktycznie miało miejsce, z tym modelowym przebiegiem zdarzenia. Nie jest wówczas wykluczone, że sąd dojdzie do wniosku, że sposób zachowania kierującego był akceptowalny z punktu widzenia ogółu zasad ruchu drogowego, gdyż konkretny przebieg wypadku był na tyle nietypowy i mało prawdopodobny, że zobowiązanie kierującego do tak ostrożnej jazdy, by uniknąć tego konkretnego przebiegu zdarzenia, stałoby w sprzeczności z istotą samego ruchu drogowego.

Sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r., III UZP 4/22

Członkom rodziny ubezpieczonego przysługuje jednorazowe odszkodowanie także w razie śmierci wskutek wypadku przy pracy lub choroby zawodowej rencisty mającego ustalone w decyzji organu rentowego prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 504 ze zm.), który spełniał ustawowe przesłanki do przyznania mu prawa do renty w związku z wypadkiem przy pracy lub chorobą zawodową (art. 13 ust. 1 zdanie drugie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych; t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 2189).

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2022 r., III PZP 3/22

Doręczenie pełnomocnikowi strony odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem przez operatora pocztowego (art. 131 § 1 i § 3 k.p.c.) bez uprzedniego wydania zarządzenia o odstąpieniu od doręczenia w sposób wskazany w art. 15zsz⁹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 2095) jest skuteczne.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2022 r., III UZP 7/22

Pobieranie emerytury z art. 24 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 29) wyłącza możliwość nabycia przez byłego pracownika kolejowego prawa do deputatu węglowego w formie ekwiwalentu pieniężnego, o którym mowa w art. 74 ustawy z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe” (t.j. z 2021 r. poz. 146), gdyż emerytura z art. 24 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych nie jest emeryturą „powstałą” z tytułu jakiegokolwiek zatrudnienia (w tym dającego prawo do deputatu węglowego), lecz przysługującą w związku z osiągnięciem określonego wieku emerytalnego.

Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2022 r., III UZP 5/22

Przewidziany w art. 43 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 504 ze zm.) sposób liczenia okresu zatrudnienia na kolei nie ma zastosowania przy ustalaniu okresu składkowego i nieskładkowego, o którym mowa w art. 184 ust. 1 pkt 2 tej ustawy.

Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2022 r., III PZP 2/21

Sąd rozpoznający sprawę, pozbawiony możliwości skierowania do Trybunału Konstytucyjnego pytania prawnego w trybie art. 193 Konstytucji RP o zbadanie zgodności z Konstytucją RP przepisu ustawy stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia w sprawie ze względu na przyczyny wskazane w art. 59 ust. 1 pkt 4 i ust. 3 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 2393), może pominąć przepis ustawy, jeśli uzna go za niezgodny z Konstytucją RP.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2022 r., I USKP 122/21

Prawidłowa wykładnia art. 33 ust. 2 i 2a ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników prowadzi do wniosku, że ustawodawca nie przewidział uprawnienia do pobierania w zbiegu prawa do renty rodzinnej przysługującej na podstawie ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników z prawem do renty rodzinnej z ustawy emerytalnej.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2022 r., I USKP 126/21

Ustawodawca, wprowadzając regulację zawartą w art. 103a ust. 2a ustawy emerytalnej, miał na uwadze uniemożliwienie ubezpieczonym równoczesnej realizacji prawa do emerytury (przez jej wypłatę) z osiąganiem jakiegokolwiek przychodu z tytułu zatrudnienia kontynuowanego po nabyciu prawa do emerytury u pracodawcy, na którego rzecz realizowali je przed nabyciem prawa do wymienionego świadczenia. Innymi słowy, osoba ubiegająca się o emeryturę i pozostająca w zatrudnieniu musiała liczyć się z tym, że z dniem spełnienia wszystkich ustawowych warunków niezbędnych do nabycia prawa do wnioskowanego świadczenia wprawdzie prawo to uzyska, jednakże realizacja tego prawa na jej rzecz (wypłata świadczenia) nastąpi dopiero wówczas, gdy rozwiąże ona stosunek pracy łączący ją z pracodawcą (pracodawcami), na którego rzecz świadczyła pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W przeciwnym razie

prawo do emerytury ulegnie zawieszeniu, skutkując wstrzymaniem jego realizacji do czasu rozwiązania stosunku pracy. Nie jest przy tym istotna okoliczność, czy potwierdzenie spełnienia ustawowych przesłanek nabycia prawa do emerytury nastąpi już w toku postępowania administracyjnego przed organem rentowym, czy też dopiero w następstwie ustaleń dokonanych w postępowaniu sądowym wszczętym na skutek odwołania wniesionego od decyzji organu rentowego odmawiającej przyznania prawa do emerytury.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2022 r., III USKP 164/21

Skoro nie została dotychczas rozstrzygnięta ostatecznie, pozytywnie dla odwołującego się, kwestia podlegania przez niego ustawodawstwu słowackiemu w zakresie zabezpieczenia społecznego (w postępowaniu toczącym się przed właściwymi organami słowackimi), to będąc przecież osobą prowadzącą na terenie Polski pozarolniczą działalność gospodarczą, winien on w spornym okresie podlegać ubezpieczeniom społecznym z tego tytułu na podstawie przepisów prawa polskiego (art. 6 ust. 1 pkt 5, art. 12 ust. 1 i art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych). Stanowisko przeciwne oznaczałoby bowiem, że odwołujący się w tym okresie nie byłby objęty ochroną ubezpieczeniową w żadnym państwie (ani w Polsce, ani w Słowacji), a taka sytuacja byłaby oczywiście sprzeczna z podstawowymi zasadami wynikającymi z rozporządzeń koordynacyjnych.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2022 r., I PSKP 70/21

Rozwiązanie stosunku pracy z wpływem okresu dokonanego wypowiedzenia, następujące w wyniku odmowy pracownika przyjęcia zaproponowanych przez pracodawcę warunków pracy lub płacy, może być uznane za rozwiązanie stosunku pracy z przyczyn niedotyczących pracownika, jeżeli z porównania dotychczasowych i proponowanych warunków wynika, że ich przyjęcie prowadziłoby do poważnych zmian na niekorzyść pracownika (art. 10 ust. 1 ustawy o zwolnieniach grupowych). W konsekwencji pracownikowi przysługuje odprawa pieniężna, o której stanowi art. 8 tej ustawy. W takiej bowiem sytuacji rozwiązanie stosunku pracy jest wprawdzie bezpośrednio skutkiem odmowy pracownika przyjęcia proponowanych warunków, lecz jego istotną przyczynę stanowi działanie pracodawcy zmierzające do poważnego pogorszenia warunków pracy lub płacy.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2022 r., I USKP 123/21

Dokonując wykładni art. 68 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, Sąd Najwyższy przyjmuje, że przewidziany w tym przepisie warunek nabycia prawa do renty rodzinnej bez względu na wiek jest spełniony, jeżeli – mimo całkowitej niezdolności do pracy powstałej przed 25. rokiem życia – dziecko zmierzało do ukończenia nauki (podejmowało takie starania, mimo przeszkód wynikających z jego stanu zdrowia). Za kontynuowanie nauki uznaje się bowiem niektóre usprawiedliwione przerwy w faktycznym jej pobieraniu. Dlatego prawo do renty rodzinnej przysługuje dziecku uczącemu się w szkole także w okresach przerw w nauce, jeżeli nauka jest następnie kontynuowana z intencją jej ukończenia. W grę wchodzi wszelkie formy kształcenia w systemie stacjonarnym, zaocznym, wieczorowym i korespondencyjnym. Okres pobierania nauki pojmowany jest

zaś szeroko, gdyż obejmuje nie tylko okres efektywnego uczestniczenia w zajęciach objętych programem nauczania, ale także okres wakacji, urlopu zdrowotnego dla ucznia szkoły średniej czy urlopu dziekańskiego dla studenta wyższej uczelni, jak również przerw w edukacji wynikających ze skreślenia z listy uczniów i ponownego przyjęcia w ich poczet. Za niewystarczające należy jednak uznać samo zapisanie się do szkoły lub na studia, jeżeli dziecko nie uczestniczy w żadnych zajęciach, nie pisze prac kontrolnych, nie uzyskuje zaliczeń i nie przystępuje do egzaminów, co ostatecznie powoduje skreślenie go z listy uczniów czy studentów.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2022 r., II PSKP 17/22

Przesłanką rozwiązania umowy o pracę w trybie art. 55 § 1¹ k.p. jest zarówno całkowite zaprzestanie przez pracodawcę wypłaty wynagrodzenia, jak i wypłacanie wynagrodzenia nieterminowo lub w zaniżonej wysokości (przez np. dokonywanie nieuprawnionych potrąceń z wynagrodzenia). Ocena „ciężkości” naruszenia przez pracodawcę terminowej wypłaty wynagrodzenia na rzecz pracownika zależy jednak z jednej strony od powtarzalności i uporczywości zachowania pracodawcy, z drugiej zaś od stwierdzenia, czy nieterminowa wypłata wynagrodzenia stanowiła realne zagrożenie lub uszczerbek dla istotnego interesu pracownika.

Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2022 r., I PSKP 77/21

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że koniecznym warunkiem uzasadniającym rozwiązanie z nauczycielem stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela są rzeczywiste zmiany organizacyjne polegające na częściowej likwidacji szkoły albo faktycznym zmniejszeniu liczby oddziałów w szkole bądź zmianie planu nauczania, które uniemożliwiają dalsze zatrudnienie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć. Z art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela wynika, iż podstawę do rozwiązania stosunku pracy z nauczycielem albo do obniżenia (za zgodą nauczyciela) wymiaru zajęć stanowią: 1) częściowa likwidacja szkoły, 2) zmiany organizacyjne powodujące zmniejszenie liczby oddziałów w szkole bądź 3) zmiany planu nauczania pod warunkiem, że uniemożliwiają dalsze zatrudnianie nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć. Oczywiście jest, że skoro niemożność zatrudniania nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć ma wynikać z przyczyn wskazanych w art. 20 ust. 1 pkt 2 Karty Nauczyciela, to obie przesłanki rozumiane jako przyczyna (np. zmniejszenie liczby oddziałów) i skutek (niemożność dalszego zatrudniania nauczyciela w pełnym wymiarze zajęć) w aspekcie czasowym następują kolejno po sobie, a nie jednocześnie. W aspekcie temporalnym ważne jest zatem utrzymywanie się skutków zmian organizacyjnych uniemożliwiających dalsze zatrudnianie nauczyciela, a obowiązek ich wykazania spoczywa na pracodawcy.

Bibliografia

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r., IV KK 497/22.

Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r., IV KO 123/22.

- Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r., IV KO 122/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2022 r., V KZ 55/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 28 listopada 2022 r., III KO 114/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2022 r., I CSK 2909/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2022 r., I CSK 4145/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 października 2022 r., II CSKP 470/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 października 2022 r., II CSKP 556/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2022 r., I CSK 2852/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 października 2022 r., I CSK 3482/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., I CSK 1250/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2022 r., I CSK 2891/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2022 r., I CSK 2794/22.
Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2022 r., I CSK 2821/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 14 grudnia 2022 r., III UZP 4/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 7 grudnia 2022 r., III PZP 3/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2022 r., III UZP 7/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 17 listopada 2022 r., III PZP 2/21.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r., III CZP 116/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 października 2022 r., III CZP 100/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., III CZP 111/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., III CZP 104/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., III CZP 97/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., III CZP 96/22.
Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2022 r., III CZP 95/22.
Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 listopada 2022 r., III UZP 5/22.
Uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r., I KZP 8/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 grudnia 2022 r., V KK 336/21.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 2022 r., I KK 413/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 listopada 2022 r., III KK 328/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 2022 r., I USKP 122/21.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2022 r., I USKP 126/21.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 października 2022 r., II KK 310/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 października 2022 r., IV KK 341/21.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 października 2022 r., III USKP 164/21.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 18 października 2022 r., I PSKP 70/21.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2022 r., I KK 96/21.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2022 r., II CSKP 893/22.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2022 r., I USKP 123/21.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2022 r., I PSKP 77/21.
Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 2022 r., II PSKP 17/22.